

Изх. №. КО-52
София, 17.06. 2019 г.

ПРОТОКОЛ
№ 1

**от заседание на Централната комисия по преброяването,
проведено на 04.06.2019 година**

Днес, 04.06.2019 г., от 15.00 ч. в сградата на Националния статистически институт, зала „Пресцентър“, се проведе заседание на Централната комисия по преброяването (ЦКП).

На заседанието присъстваха следните членове и техни заместници на ЦКП:

Сергей Цветарски	- Председател на ЦКП и председател на НСИ;
Силвия Георгиева	- Заместник-председател на ЦКП и изпълнителен директор на Националното сдружение на общините в Република България;
Иван Гетов	- Секретар на ЦКП и главен директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“ при Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
Бойко Славчев	- Административен секретар на Министерство на вътрешните работи;
гл. комисар Васил Миладинов	- Главен директор на ГД „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието;
Габриела Козарева	- Изпълнителен директор на Агенция по вписванията при Министерство на правосъдието;
Весела Караиванова-Начева	- Подуправител на Националния осигурителен институт;
д-р Христо Хинков	- Директор на Националния център по обществено здраве и анализи при Министерство на здравеопазването;
Анна Петрова	- Директор на Центъра за информационно осигуряване на образованието при Министерство на образованието и науката;

Надежда Генова	- Директор на дирекция „Финанси на общините“ на Министерство на финансите;
инж. Стефан Петров	- Директор на дирекция „Информационни технологии и пространствени данни“, Агенция по геодезия, картография и кадастър;
Димитър Киров	- Директор на дирекция „Качество на процедурата за международна закрила“, Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет;
Трифон Павков	- Директор на дирекция „Анализ и прогнози“ на Национална агенция по приходите;
Георги Стратиев	- Началник на отдел „Информационни системи“ към дирекция „Централното координационно звено“ на Администрацията на Министерски съвет;
Росица Иванова	- Секретар на „Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси“ към Министерски съвет;
Събина Стоева	- Държавен експерт в дирекция „Жизнено равнище, демографска политика и социални инвестиции“ на Министерство на труда и социалната политика;
подполк. Тодор Тодоров	- Главен експерт в отдел „Операции“ на Министерство на отбраната;
Николай Цанков	- Главен експерт в отдел „Консулско-правни въпроси, ЕС и Шенген“ на Министерство на външните работи;
Соня Трайкова	- Главен експерт в отдел „Право на собственост“, институция на омбудсмана;
доц. д-р Стоянка Черкезова	- „Институт за изследване на населението и човека“ на Българска академия на науките;
Явор Алексиев	- Старши икономист, фондация „Институт за пазарна икономика“.

На заседанието също така присъстваха:

Ахавни Топакбашян	- Държавен експерт, Секретариат на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет;
Наска Алипиева	- Дирекция „Анализ и политики“ на Министерство на вътрешните работи;
Диана Янчева	- Заместник-председател на Националния статистически институт;
Цветан Нанов	- Главен секретар на Националния статистически институт;
Магдалена Костова	- Директор на дирекция „Демографска и социална статистика“ на Националния статистически институт;
Даниела Симеонова	- Началник на отдел „Международно сътрудничество“ на Националния статистически институт;
Арслан Ахмедов	- Началник на отдел „Регионална статистика и индикатори за мониторинг“ на Националния статистически институт.

В заседанието по уважителни причини не присъстваха представителите на Българска телеграфна агенция и Министерство на земеделието, храните и горите.

Заседанието беше открито от г-н Сергей Цветарски, който отбеляза, че преброяването е предизвикателство, което мобилизира хора и ресурси, в него са впрегнати усилията на държавни институции, неправителствени организации, академичната общност, медии и всички български граждани. Той подчерта, че в комисията са включени представители на ведомства, гражданския сектор, научни институти и средствата за масова информация.

След краткото въстъпително слово г-н Цветарски представи заместник-председателя на ЦКП г-жа Силвия Георгиева и секретаря на комисията г-н Иван Гетов, като подчерта тяхната съществена роля като основни партньори в подготовката и провеждането на предстоящото преброяване. Председателят помоли присъстващите членове на ЦКП да се представят, като подчерта и обсъди с всеки един причината за номинирането на институциите, които представляват.

Първата тема, предложена за обсъждане от председателя на ЦКП, беше предложението за дневен ред на текущото заседание. Без допълнителни предложения и с 21 гласа от 21 имащи право да гласуват членовете на ЦКП приеха следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане и приемане на Правилник за дейността на Централната комисия по преброяването.
2. Обсъждане и приемане на Програма на Преброяване 2021.
3. Обсъждане на организационни въпроси.

На заседанието на Централната комисия по преброяването бяха обсъдени всички въпроси от дневния ред и бяха направени следните предложения и бележки:

По т. 1 от дневния ред:

г-жа Весела Караиванова-Начева - подуправител на НОИ

Нямам предложения и коментари по раздел I. „Общи предложения“. В тази си част предложеният проект на Правилник за дейността на Централната комисия по преброяването напълно съответства на определените ѝ със Закона за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. статут, задачи и правомощия.

По отношение на раздел II. „Състав на Комисията“ правя следните предложения:

1. В чл. 4, ал. 1, т. 2 от Правилника да се уточни изрично, че председателят на Комисията може да прави предложение до министър-председателя за промяна в състава на Комисията единствено във връзка с предсрочно прекратяване на мандата на неин член в случаите на чл. 7, ал. 2.

2. Да се създадат допълнителни разпоредби на Правилника, като във връзка с чл. 7, ал. 2, т. 3 в тях се дефинира понятието „неучастие без основателна причина“. От

друга страна, възможно е да се обмисли отпадането на въпросната разпоредба, доколкото освен дефиницията на посоченото понятие тя създава необходимост от регламентиране на допълнителен кръг от въпроси, в т.ч. чия е отговорността да се представят доказателства дали отсъствието е основателно или неоснователно, по чия преценка ще се прави заключение дали отсъствието е основателно или не, както и по какъв начин процесът ще се документира. Освен това участието в Централната комисия по преброяването е високоотговорна обществена задача и със сигурност ще са изключителна рядкост случаите, в които някой от нейните членове системно отсъства от заседанията ѝ без основателна причина.

3. Да се обособи нова точка в чл. 7, ал. 2 със следния текст: „По предложение на държавната институция или организация“. Така ще се предвидят случаите, в които по преценка на ръководителя на институциите и организациите по чл. 3, ал. 2 даден член на Комисията бива заменен с друг представител на същата институция или организация.

По отношение на раздел III. „Организация на работата на Централната комисия по преброяването“ правя следните предложения:

1. В чл. 8, ал. 1 след изречение първо да се добави следният текст: „Заседанията на Комисията са закрити. По изключение Комисията може да разреши отделно заседание да бъде открито“.

2. В чл. 8, ал. 3 след изречение първо да се добави следният текст: „Лицата, които са поискали свикването на извънредно заседание, уточняват със секретаря на Комисията дневния ред и датата за провеждането му“.

3. В чл. 8, ал. 5 да се добави второ изречение със следния текст: „След подписването им от председателя, заместник-председателя и секретаря на Комисията протоколите се изпращат до нейните членове и се публикуват на интернет страницата на Националния статистически институт“.

4. В чл. 8, ал. 7 изразът „редовните заседания“ да се замени с думата „заседанията“ и се добави второ изречение със следния текст: „Материалите по дневния ред на извънредните заседания могат да бъдат изпращани и в по-кратки срокове“.

В заключение, предлагам да бъде обсъден въпросът дали се предвижда да бъдат подготвяни регулярни (напр. тримесечни) отчети за изпълнението на Програмата на Преброяване 2021, извън докладите на областните преброителни комисии за резултатите от проведеното преброяване и доклада на председателя на НСИ за изпълнението на дейностите по преброяването и за основните резултати от него, които да бъдат разглеждани и приемани за сведение от Централната комисия по преброяването в рамките на редовните ѝ заседания. В случай че се предвижда подготовката на такива регулярни междинни доклади, може би е целесъобразно това да бъде включено по подходящ начин в Правилника за дейността на Комисията.

В отговор на г-жа Караиванова-Начева председателят на ЦКП представи предложенията за редакция на текстовете в Правилника за дейността на Комисията.

доц. д-р Стоянка Черкезова - БАН

Да се добави т. 4 към ал. 2, чл. 3: Учени изследователи от академичната общност, които имат интереси в областта на статистиката.

В отговор на коментара беше посочено, че академичната общност е включена в т. 3, ал. 2 на същия член.

По т. 2 от дневния ред:

г-жа Весела Караиванова-Начева - подуправител на НОИ

По Ваша преценка може да бъде допълнително обмислена целесъобразността от изменение на дефиницията на понятието „юридическо семейно положение“ и по-специално семейното положение да се определя единствено на базата на семейното право, а не и на базата на обичаите на държавата. Действително, включената в проекта на Програмата на Преброяване 2021 дефиниция на понятието е в пълно съответствие с дефиницията, включена в Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/543 на Комисията от 22 март 2017 година за определяне на правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 763/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно преброяването на населението и жилищния фонд по отношение на техническите спецификации на темите и на техните разбивки. В същото време остава въпросът кои биха били обичаите, на базата на които юридическото семейно положение може да бъде установено де *jure* извън семейното право.

Предлагаме с цел по-висока точност на дефиницията в т. 1.3.6. „Степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане“ да се уточни, че лица с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто. Тази дефиниция съответства на т. 2, параграф 1 от Допълнителната разпоредба на Закона за хората с увреждания.

Накрая, предлагам в Програмата на Преброяване 2021 да се предвиди, че респондентите при съпътстващите извадкови изследвания ще бъдат надлежно информирани, че: (1) се използват различни въпросници за преброяването и за съпътстващото изследване; (2) информацията, която ще бъде събрана чрез съпътстващите извадкови изследвания ще бъде използвана основно за статистически, но и за административни цели (формиране на политики), но при пълно запазване на анонимността на респондентите съобразно изискванията за конфиденциалност.

Председателят на ЦКП г-н Цветарски благодари на г-жа Караиванова-Начева за направените предложения и представи предложенията за редакция на текстовете в проекта на Програмата на преброяването, като подчерта някои от принципите за провеждане на преброяването като спазване на правата на лицата и принципа на декларативност.

Дискусията беше продължена и от други членове на Комисията.

Г-н Димитър Киров:

Лицата, които преминават през системата на Агенцията за бежанците, в повече от 85% от случаите са чужденци, които не притежават документи за самоличност и техните данни се снемат въз основа на декларация по чл. 30, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците, в това число и тяхното семейно положение има декларативен характер. Това е една част от аспекта. В друг случай се признават религиозните бракове в тяхната държава по произход и когато те предхождат идването им в страната и преди да са получили международна закрила. Във връзка с това, както ние се спираме по юридическите аспекти, по-голяма част от тях ще трябва да се определят като несемейни.

доц. д-р Стоянка Черкезова - БАН

Във връзка с принципа за декларативност и с оглед на това, че съм участвала в изследвания на тема стареее и политики за дългосрочна грижа, в които попадат много хора, настанени в специализирани институции, нямащи възможност да комуникират самостоятелно, имам следните въпроси: Възможно ли е провеждането на асистирани интервюта, без да се нарушава принципът на декларативност. Също така могат ли да се назначават преброители, които да проведат интервютата с респондентите на майчиния им език, когато той е различен от българския?

Председателят подчерта, че това е ролята на ведомствата и организациите, които ще подпомагат преброяването на специфични категории лица, каквито са тези, пребиваващи в институции.

д-р Христо Хинков:

Преброяването в специализираните институции за лица, които са в психоза, как ще се възприема тяхната информация, ще има ли помощни лица (лекуващ лекар) или ще се изслушва тяхното мнение. Когато става дума за психоза, те могат да дават съвсем различна информация.

г-н Явор Алексиев:

В раздела за пробното преброяване пише, че ще се тества инструментариумът на преброяването, това включва ли и извадковите изследвания и дали ще се използват различни извадки за специализираните съпътстващи изследвания, или е възможно припокриване на извадките.

Г-н Цветарски поясни, че наблюдаваните съвкупности в двете изследвания са различни, поради което не може да се използва една и съща извадка. Също така не е обосновано натоварването на респондентите.

Трифон Павков:

В Програмата не видях ясно изведен план-график освен споменаването на някои конкретни дати в различните раздели на програмата.

В отговор на г-н Павков председателят на ЦКП поясни, че в програмата не е включен конкретен план-график с цел да се избегнат затруднения при изпълнението на отделните етапи, които се влияят от външни фактори. Той покани и г-жа Диана Янчева за коментар, която обобщи, че датите за изпълнението извън тези, определени в закона за преброяването, ще бъдат определени след провеждане на изборите през есента на 2019 година.

По т. 3 от дневния ред:

Г-н Сергей Цветарски информира членовете на ЦКП за проведени и предстоящи дейности, свързани с преброяването:

- Обявен конкурс за лого на преброяването;

- Провеждане на проучване в НСИ за девиз на преброяването;
- Разработен проект на комуникационна стратегия за всички етапи на преброяването;
- Разработване на техническа спецификация за интернет сайта на преброяването;
- Техническа спецификация за закупуване на софтуер и лицензи за преброяването и обявяване на обществена поръчка;
- Разработване на инструментариум на преброяването.

След направените обсъждания и бележки бяха взети следните

РЕШЕНИЯ:

По т. 1 от дневния ред:

- 1.1. Комисията приема проекта на Правилник за дейността на Централната комисия по преброяването с направените бележки и предложения.

По т. 2 от дневния ред:

- 2.1. Комисията приема предложени проект на Програма на Преброяване 2021 с направените бележки и предложения.

По т. 3 от дневния ред:

- 3.1. Комисията прие представената от председателя информация по отношение на извършените до момента дейности и предстоящите до края на годината. На Комисията ще бъдат изпратени проекта на лого и комуникационната стратегия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

заличен на основание
чл. 59, ал. 1 от ЗЗЛД

(Сергей Цветарски)

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

заличен на основание
чл. 59, ал. 1 от ЗЗЛД

(Силвия Георгиева)

СЕКРЕТАР:

заличен на основание чл.
59, ал. 1 от ЗЗЛД

(Иван Гетов)

Изготвили:

Христина Иванова

Мария Иванова

заличен на
основание чл. 59,
ал. 1 от ЗЗЛД